

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členov JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobcu **Ing. J. R.**, bytom v K., R., proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, Š., B.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2006/12811-OPPK/KLD z 30. októbra 2006 o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 30S/44/2006-47 z 3. júla 2007, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 30S/44/2006-47 z 3. júla 2007 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného uvedeného v záhlaví tohto rozsudku, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie a potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K., odboru sociálnych vecí z 3. augusta 2006, č.: 1605/2001/POPO/MH, o nepriznaní finančného príspevku žalobcovi za opatrovanie matky C. R. a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v medziach žaloby, dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne a napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a v súlade s právnymi predpismi, a to zákonom č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 195//1998 Z.z.“), ktorý upravuje podmienky a predpoklady pre poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie, ako i zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ktorý upravuje podmienky konania správneho orgánu. Krajský súd poukázal na závery posudku žalovaného z 24. októbra 2006, v zmysle ktorého v oblasti nevyhnutných životných úkonov a prác v domácnosti bola matke žalobcu navrhnutá kompenzácia peňažným príspevkom za opatrovanie od februára 2006 a poskytnutím opatrovateľskej služby do februára 2006. Zistenia žalovaného v posudku boli podľa názoru súdu v zhode so záverom posudku a jeho dôvodov zistených aj v decembri 2002 na základe žiadosti žalobcu z 21. novembra 2001, podľa ktorého miera funkčnej poruchy C. R. je 80% podľa prílohy č. 4, V.12c/ zák.č. 195/1988 Z.z., a preto sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej v texte len „občan s ŤZP“), z čoho jej vyplývajú sociálne dôsledky, ktoré sa navrhli kompenzovať opatrovateľskou službou podľa § 15 ods. 1 zák. č. 195/1998 Z.z. Takýto záver posudku bol súdom preskúmateľný pre dostatok konkrétnych dôvodov, ktoré trvali od samotného podania žiadosti žalobcu z 21. novembra 2001 až do preskúmaného rozhodnutia žalovaného z 30. októbra 2006. Na podporu týchto tvrdení svedčila aj skutočnosť, ktorú potvrdil starosta Obce D. v roku 2006, že matke žalobcu C. R. bola v čase od 4. mája 1995 do 31. decembra 2002 poskytovaná opatrovateľská služba. Podľa názoru krajského súdu bola vec posúdená v súlade s § 64a ods.1 zák.č. 195/1998 Z.z., ktorý pre priznanie príspevku za opatrovanie vyžaduje splnenie dvoch podmienok súčasne, a to, že občan je ťažko zdravotne postihnutý, t.j. že miera funkčnej poruchy u neho je posudkom určená najmenej v rozsahu 50% podľa druhu zdravotného poškodenia a je odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie. Žalovaný teda správne rozhodol, keď potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie matky od 1. novembra 2001 z dôvodu, že peňažný príspevok za opatrovanie nemožno poskytnúť, ak občanovi s ŤZP sa starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odvolaní uviedol, že správne orgány v predmetnej veci neakceptovali skutočnosť, že žiadosť - ktorou 21. novembra 2001 požiadal Okresný úrad v K., odbor sociálnych vecí o zaopatrovací príspevok pre jeho matku C. R. - doplnil 3. januára 2003 o nové podstatné skutočnosti, ktoré nastali v mesiaci december 2002 v živote jeho ťažko duševne postihnutej matky (vlámanie sa do domu v D., zmena pobytu matky, potvrdenie polície). Zdôraznil, že od podania jeho žiadosti, ako aj doplnenia tejto žiadosti správny orgán vo veci nekonal a rozhodol až po obdržaní jeho doplnenia žiadosti, teda v čase, keď bol s obsahom jeho doplňujúceho podania oboznámený. Žalobca uviedol, že podľa jeho názoru, doplnenie pôvodnej žiadosti o zaopatrovací príspevok z 21. novembra 2001 o nové podstatné skutočnosti, znamená zmenu podmienok k pomeru plynutia času rozhodovacieho konania. Rozhodovací orgán mal preto posudzovaciu dobu rozdeliť na:

- dobu od 21. novembra 2001 do 5. decembra 2002, kedy bola jeho matka na svojom trvalom bydlisku a
 - dobu od 6. decembra 2002, kedy bola jeho matka bytom aj spoločnou domácnosťou v byte jeho trvalého bydliska v K.,
- a takto mal tieto dve charakterovo odlišné podmienky skúmať.

Žalobca zdôraznil, že za dobu od 6. decembra 2002 do 10. marca 2006 celodenne, riadne a osobne poskytoval plné opatrovanie jeho matke so všetkými prislúchajúcimi úkonmi opatery, pričom za celé toto obdobie neboli voči jeho opatere alebo jej absencii zo strany žalovaného alebo iných orgánov, či osôb vznesené žiadne pripomienky a žalovaný nedokázal v žiadnom prípade fiktívne uvádzané argumenty o opaku. Žalobca uviedol, že správne orgány vychádzali opätovne z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jeho názoru na zamietnutie žaloby súdom nebol právny dôvod a odôvodnenie stanoviska súdu je právne neudržateľné. Správne orgány I. a II. stupňa v procese konania a rozhodovania vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď vo svojich rozhodnutiach a odôvodneniach argumentovali hypoteticky neoverenými dôkazmi, pričom nevychádzali z povinnosti presne určiť skutočný stav veci pre rozhodovanie a v tejto citlivej sociálnej oblasti rozhodli len na základe fikcií a nepodložených dohadov. Žalobca ďalej uviedol, že podľa zákona o správnom konaní, pri rozhodovaní mali byť účastné i podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné prehlásenia, ako aj skutočnosti známe správne orgánu. Správny orgán predložené dôkazy – ako je prehlásenie o pobyte matky, zmenu spotreby energie, prehlásenia občanov o pobyte matky z D. a z K., zápisnice napísané občanmi na Úrade práce, soc. vecí a rodiny v K. a v N., ale ani prehlásenie matky o tom, že od 6.

decembra 2002 do 10. marca 2006 žila s ním v spoločnej domácnosti v K. a že jej poskytoval osobne celodenné, riadne opatrovanie - nerešpektoval, odmietal, vylúčil ich z rozhodovacieho procesu, pričom ich mal vyhodnotiť jednotlivo, ako aj v ich celku ako dôkazy zo strany žalobcu.

Žalovaný správny orgán v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že v predmetnej veci krajský súd na základe doloženej dokumentácie objektívne a správne vyhodnotil skutkový stav a rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) na pojednávaní (§ 214 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Súd prvého stupňa postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým žalobcovi nebol priznaný peňažný príspevok za opatrovanie matky podľa § 64a ods.1 zák. č. 195/1998 Z.z.

Fyzickej osobe, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako šesť rokov odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 na celodenné, osobné a riadne opatrovanie, **možno poskytnúť peňažný príspevok za opatrovanie**. Peňažný príspevok za opatrovanie nemožno poskytnúť, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa mu starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou (§ 64a ods. 1 zák.č. 195/1998 Z.z.).

Z uvedeného vyplýva, že peňažný príspevok za opatrovanie *možno priznať*, ak sú splnené nasledovné podmienky:

- a/ žiadateľ je fyzickou osobou, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako 6 rokov,
- b/ tento občan je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1, 2 zákona č. 195/1998 Z.z. odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie,
- c/ tomuto občanovi sa neposkytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa mu starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou.

Z podkladov pripojeného administratívneho spisu bolo zistené, že prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu vychádzal z posudku vydaného oddelením posudkových činností 7. februára 2006, ktorým bola miera funkčnej poruchy matky žalobcu stanovená vo výške 80% podľa prílohy č.4, časť V., bod 12, písm. c/ k zákonu č. 195/1998 Z.z. s tým, že sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím. V rámci tohto posudku matke žalobcu v oblasti komunikácie a v oblasti nevyhnutných životných úkonov, ako forma kompenzácie bol navrhnutý peňažný príspevok za opatrovanie. Napriek záverom uvedeného posudku prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 3. augusta 2006 žiadosti žalobcu nevyhovel. Doplnením dokazovania mal totiž za preukázané, že matke žalobcu v priebehu posudzovaného obdobia, t.j. od podania žiadosti 1. novembra 2001 bola potrebná pomoc inej osoby pri nevyhnutných životných úkonoch zabezpečovaná v rámci opatrovateľskej služby Obecným úradom D., a to až do 31. decembra 2002, pričom ani v ďalšom nasledujúcom období žalobca nezabezpečoval matke pomoc pri nevyhnutných životných úkonoch uvedených v prílohe č. 1 zák.č. 195/1998 Z.z. v rozsahu celodenného, osobného a riadneho opatrovania počas celého tohto obdobia. Vo veci bolo zistené, že 21. marca 2006 si pani M. H. podala na Obecný úrad D. žiadosť o poskytovanie opatrovateľskej služby pre pani C. R., pričom 10. marca 2006 uzavrela dohodu o plnomocenstve so žalobcom, na základe ktorej vykonáva nevyhnutné životné úkony a práce v domácnosti a taktiež styk so spoločenským prostredím pre pani C. R..

Odvolačí správny orgán za účelom objektívneho posúdenia veci doplnil dokazovanie vykonaním opätovného šetrenia v predmetnom byte matky žalobcu 16. októbra 2006 a následne 24. októbra 2006 vydal posudok o miere jej funkčnej poruchy so zhodnými závermi ako s prvostupňový správny orgán a konštatoval, že matka žalobcu je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a v oblasti nevyhnutných životných úkonov a prác

v domácnosti je odkázaná na celodenné osobné a riadne opatrovanie. Uvedené sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia navrhol kompenzovať peňažným príspevkom za opatrovanie v období od februára 2006 a poskytnutím opatrovateľskej služby do februára 2006.

Vzhľadom na to, že podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1, 2 zák.č. 195/1998 Z.z. matke žalobcu opatrovanie fyzickou osobou ako forma kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v období od podania žiadosti (t.j. od 21. novembra 2001) do februára 2006 nebolo navrhnuté, nebolo možné v zmysle § 64a ods. 1 uvedeného zákona žalobcovi peňažný príspevok za opatrovanie poskytnúť.

Nepochybil preto Krajský súd v Nitre, keď dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom a žalobu zamietol.

Podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, ktorý náležitým spôsobom aj odôvodnil. Čo sa týka námietky žalobcu o potrebe rozdelenia posudzovaného obdobia na dve časti, odvolací súd konštatuje, že z obsahu preskúmaného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že žalovaný posúdil komplexne celé obdobie od podania žiadosti žalobcu, až do vydania rozhodnutia. Aj ostatné námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúmanej veci.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Záverom odvolací súd poznamenáva, že peňažný príspevok za opatrovanie podľa § 64a ods. 1 zák.č. 195/1998 Z.z. je upravený ako fakultatívna dávka sociálneho zabezpečenia, ktorá aj v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok nemusí byť žiadateľovi automaticky priznaná. Rozhodnutie o takejto dávke je vecou úvahy správneho orgánu, preto právny nárok na jej priznanie nevzniká.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože v tomto konaní nebol úspešný.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. septembra 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Falbová